

TRENCAR TOTES LES CADENES DE LA TRADICIÓ

Entrevista a Mary Lou Greenberg
Obrero Revolucionario, 1045
5 de març de 2000

Els següents fragments són part d'una entrevista a Mary Lou Greenberg que es publicà a la revista Revolution. Mary Lou Greenberg és la portaveu de la branca de Nova York del Partit Comunista Revolucionari. Milità en el moviment d'alliberament de la dona als anys '60, va fer un viatge a la Xina revolucionària al 1971 i actualment milita en la lluita pels drets reproductius de la dona.

Pregunta: El teu article “La dona no és una incubadora” comença dient que quan vas anar a la Xina revolucionària durant la Revolució Cultural al 1971, “era com estar en un altre planeta. Mai em vaig imaginar que una dona es pogués sentir tan bé, que fos possible caminar amb el cap ben alt”. Per què no parlem d'això?

Resposta: Últimament he pensat molt sobre la meva experiència a Xina, amb tota la xerrameca dels comentaris burgesos sobre el què ha passat a al Unió Soviètica i sobre la tal “mort del comunisme”. A la Xina revolucionària vam veure un dels més grans avenços de la història humana. Era com embarcar-se en una màquina del temps al futur: no al futur de la ciència ficció on la gent segueix sent igual (els homes són explotadors i guerrers mascles que dominen a la dona) i sols l'ambient és diferent. Em refereixo a un futur on la gent és diferent i crea una societat totalment diferent.

A Xina al 1971, recent passat l'apogeu de la Revolució Cultural, vam veure els començaments d'un nou món. Essent jo una revolucionària que militava en el moviment d'alliberament de la dona, vaig prestar atenció especial a la situació de la dona, i des del nostre primer contacte amb les dones xineses vaig saber que allà estava passant quelcom notable. Quan vam arribar a l'aeroport de Xangai ens reberen unes joves; ens cantaren cançons revolucionàries i representaren escenes de les noves òperes i obres de teatre models mentre esperàvem un altre avió cap a Pequín. Anaven vestides de forma molt senzilla, amb jaquetes, pantalons i sabatilles de cotó, amb el cabell trenat o curt i les cares radiants sense maquillatge. I quin orgull i confiança amb sí mateixes! L'aeroport en sí també era molt diferent als de Pakistan i Egipte, on férem escala, o al de Hong Kong que vam veure al tornar sis setmanes després, plens de pidolaires o venedors ambulants. A Xina no vam veure res d'això.

Estar a Xina durant sis setmanes, per exemple a Xangai... una de les ciutats més grans del món... i que ni un home ens molestés o ens tirés floretes era quasi increïble. Per enlloc vam veure anuncis, cartelleres, revistes o diaris on exhibissin a la dona com a objecte sexual. I quin gran alleugeriment no haver d'estar constantment en guàrdia com aquí, a veure si un home ens mira més del compte, ens fa comentaris degradants o si ens pot atacar. Les dones podíem mirar de front, als ulls, tant als homes com a les dones al carrer i somriure sense que ho interpretessin com a coqueteig; inclús a Xangai, de nit, al carrer. I em va encantar no haver de pensar què em posaria. La primera vegada que vam anar a una botiga, tots comprarem jaquetes i sabates típiques, i ens les posarem tota la resta del viatge.

Vam veure dones i homes treballant colze a colze en la indústria pesada, als molls, en unitats militars, a les universitats i al camp. Per tot arreu ens rebien dirigents dones i homes junts. Hi havia menys dones que homes en la majoria de grups dirigents que vam conèixer, però els revolucionaris autèntics estaven lliurant una batalla per a canviar aquesta situació. I en l'esfera cultural es destacaven noves obres de teatre, ballets i òperes on les dones figuraven com a personatges centrals i forts, com a dirigents polítics i militars, no com "l'amor", la calenta o la dama aristocràtica. Parlarem amb moltes dones, i moltes ens citaren les consignes que popularitzà el President Mao: "Les dones sostenen la meitat del cel" i "Els temps han canviat. Tot el què poden aconseguir els camarades homes, ho poden aconseguir les camarades dones". D'altra banda, no deixaren d'assenyalar que encara hi havia molt per fer i que persistien idees i costums endarrerides que era necessari superar per alliberar plenament a la dona. Però a nosaltres, recent sortides de les batalles dels anys '60, ens semblava que estaven ben embarcats cap al futur amb el qual somniàvem.

Quan vaig tornar als Estats Units vaig llegir un llibre anomenat *Daily Life in Revolutionary China* (La vida diària a la Xina revolucionària) de Maria Antonietta Macciocchi, qui cita a una jove: "Encara s'ha de fer una revolució a la família. Hem de criticar-la des d'un punt de vista revolucionari, amb la fita de destruir els cinc vells conceptes i reemplaçar-los amb els cinc nous conceptes: 1) Destruir la idea de que la dona és inútil i reemplaçar-la amb la idea de que la dona ha de conquerir intrèpidament la meitat del cel; 2) destruir la moral feudal de les dones oprimides i de la bona mare i inculcar en el seu lloc l'ideal del proletariat revolucionari; 3) destruir la mentalitat de dependència i subordinació de la dona a l'home i inculcar la ferma resolució d'alliberar-se; 4) destruir els conceptes burgesos i reemplaçar-los amb conceptes proletaris; 5) destruir el concepte de l'estret egoisme de la família i imbuir a la família de l'ampli concepte proletari de la nació i el món".

Aquests cinc principis se citaven amb freqüència a la premsa i les dones que ella va conèixer els hi van mencionar molt. Els que volien un canvi els utilitzaven com a guia per a dirigir la societat per un nou camí.

A Xina es va començar a treballar per l'alliberament de la dona des de molts angles. El treball fora de casa fou un aspecte molt important del procés

d'emancipació. Per a començar, permet que la dona s'independitzi econòmicament de l'home. A més, fer un treball útil per a la societat enlloc de quedar-se sempre dins de al casa pensant únicament amb el marit i la família li dona a la dona un punt de vista més ampli del món i de la societat. Desenvolupa la cooperació amb altres treballadores per a crear quelcom, per a fer que quelcom passi. Desenvolupa una col·lectivitat que no és possible dins dels confins d'una família, d'una sola casa. Reforça la posició general de les dones en la societat com a membres valuosos i productius, i augmenta la seva independència social i econòmica. Tot això és necessari en el procés d'alliberament de la dona.

P: Però quina és la diferència entre això i Estats Units, on moltes dones treballen fora de casa, tot i que en molts casos no perquè vulguin sinó perquè han de mantenir la família?

R: Bé, per començar, és diferent perquè en el socialisme es transforma completament la naturalesa del treball. En comparació amb Estats Units, a Xina poques dones treballen en fàbriques i tallers perquè el nivell d'industrialització era molt més baix. Però allà el treball era molt diferent al treball en el món capitalista, com succeirà també quan hi hagi una societat socialista a Estats Units. En el socialisme, se segueix pagant als treballadors segons el seu treball, mentre que en el comunisme els homes i les dones treballaran voluntàriament per a crear allò necessari per a viure. El socialisme és un període de transició entre lo vell... el capitalisme... i el comunisme futur, caracteritzat per un esforç conscient per eliminar les velles desigualtats i idees i forjar noves relacions econòmiques i socials.

A Estats Units, així com a Xina avui i en el fals comunisme de la Unió Soviètica, el treball fora de casa és una doble càrrega per a la dona perquè és atabalador, no dona satisfacció, paga molt poc i després, a sobre, ella ha de tornar a casa a seguir treballant a la cuina, la neteja, la cura dels nens. A més, sovint s'entrebanca amb l'altre capa d'assetjament sexual tant en el treball com en el transport, simplement per ser dona. Així que en el socialisme la cosa és transformar el procés del treball en sí, tan per a la dona com per l'home. Per començar, el treball és part de fer la revolució per tot el món. Vaig escoltar a molts dir: "Faig això per la revolució mundial". Com que el proletariat controlava la societat, la gent considerava que el seu treball beneficiava no sols a la seva família i ni tan sols a Xina, sinó que era per a reforçar la revolució per tot el món.

La transformació del treball també és part de transformar les relacions socials. A les fàbriques xineses, per exemple, la situació no era que la gran majora fes el mateix treball esgotador dia rere dia, mentre un grapat de supervisors els vigilava i els treia punts per no treballar més ràpid o per parlar amb un company. Els treballadors se supervisaven sols entre sí, i s'esforçaven per eliminar la diferència entre el treball intel·lectual i el treball manual. Aquesta és una de les grans divisions socials que s'ha de superar durant el socialisme. Així doncs, tenien comitès de treballadors encarregats de fer innovacions tècniques, d'analitzar

problemes i resoldre'ls. Tot individu podia contribuir en aquest procés, així com criticar als dirigents del taller, fàbrica o institució. Els treballadors sabien que realment treballaven junts, que utilitzaven els coneixements que havien acumulat i adquirit per a resoldre els problemes de Xina en general, de manera que pogués contribuir més a la revolució mundial.

A més, estudiaven constantment per a elevar el seu nivell polític. Sota la direcció dels revolucionaris, els milers de treballadors d'una gran planta tèxtil de Xangai que vam veure formaren centenars de cercles d'estudi. Estudiaven importants obres marxistes com Anti-Dühring d'Engels i Materialisme i empiriocriticisme de Lenin. Els treballadors estudiaven el marxisme-leninisme amb entusiasme, per a comprendre millor què havien de fer per continuar la revolució i contribuir al procés revolucionari mundial. Aquest és un bon exemple del què impulsava a la gent: no un incentiu monetari egoista sinó l'incentiu de comprendre i voler fer la major contribució possible a la revolució. I com vam veure, aquest incentiu va desencadenar a les masses per a prendre la iniciativa i fer grans transformacions a totes les esferes de la societat.

Ara, tot això no passà espontàniament ni per art de màgia. La direcció del partit fou crucial per a desencadenar aquesta iniciativa. Per exemple, a les fàbriques la direcció l'exercia una combinació de tècnics/administradors, treballadors i quadres del partit. Aquesta combinació de "tres en un" s'aplicava per tota la societat. Però lo més important, tot i així, era la direcció general de la societat, que permetia que passessin tals transformacions: sols eren possibles amb una avantguarda forta, dedicada a avançar cap al comunisme.

P: Parla'ns una mica sobre la relació entre marit i muller. Una de les corretges que lligava no sols al camperolat, sinó al poble en general, a Xina era l'autoritat patriarcal.

R: Mao parlà de les "quatre corretges" que lligaven al poble xinès, especialment al camperolat, abans de la revolució: l'autoritat política, el clan, religiosa i masculina. La primera tasca dels comunistes fou desencadenar al poble per a trencar aquestes corretges.

A totes les etapes de la seva vida la dona estava subordinada a un home. Les "tres obediències" governaven la seva vida: obediència al seu pare de nena; obediència al seu marit de casada; obediència al seu fill gran de viuda. L'única autoritat que arribava a tenir era sobre la seva nora, però per suposat dins de l'autoritat patriarcal de la família. Els pares arreglaven els matrimonis i casaven a les seves filles molt joves per a ser pràcticament esclaves del marit i dels sogres. Algunes lluitaven ferotgement i les havien de portar a la casa del nuvi a la força. En molts casos la noia opta per suïcidar-se, algunes de camí al casament. Al 1919, durant una onada de manifestacions de joves revolucionaris, el suïcidi d'una jove de nom Xao va provocar protestes contra el casament a la força. Mao Tse Tung va escriure sobre el seu suïcidi i denuncià a la societat responsable

d'aquesta tragèdia. Ell mateix es va negar a casar-se amb una jove que els seus pares escolliren.

Moltes nenes ni tenien oportunitat de créixer. Com que els pares consideraven molt més importants als homes, veien el naixement d'una nena com una boca més a alimentar; moltes famílies camperoles passaven gana, així que ofegaven a la nena o la deixaven pel camí perquè es morís de gana o perquè algú la recollís. Ara, des de que s'han restaurat les relacions capitalistes i de dominació de l'home, el terrible fenomen d'infanticidi de nenes ha començat a ocórrer de nou.

Si els pares tenien dubtes, també podien vendre una nena al terratinent, o els sicaris a sou d'aquest se l'enduien a la força. A la ciutat la podien vendre a un prostíbul. Els terratinents, a més, violaven a les nenes i dones quan volien.

Quan vaig mencionar l'autoritat patriarcal, no sé si sonà com a quelcom remot o acadèmic. Però és la subjugació més brutal de la dona, un maltractament cruel des del moment de néixer. Un proverbi d'aquests temps pels homes era: "Casar-se amb una dona és com comprar una euga; la muntaré i l'assotaré com vulgui".

P: Explica'ns com transformaren aquestes relacions.

R: Des del principi, els comunistes es van prendre molt seriosament l'alliberament de la dona. A les zones alliberades, el Partit Comunista va prohibir immediatament la pràctica d'embenar els peus, arreglar matrimonis i maltractar a la dona. Però aquestes lleis no haurien tingut cap efecte sense la mobilització de les dones. Els comunistes fomentaren i ajudaren a crear organitzacions de dones, que primer atreïen a les més valentes, a les més segures de sí mateixes i més independents. Aquestes dones s'encarregaven d'esbrinar en quines famílies pegaven a les dones. Anaven a dir-los que els temps havien canviat i que això ara estava prohibit, i tractaven de convèncer a les dones d'anar a una reunió a denunciar públicament la seva situació. Després organitzaven reunions de totes les dones del poble i li ordenaven al marit o sogre que hi assistís per a respondre a les acusacions en contra seva. Si ell no hi anava pel seu propi compte, anaven a buscar-lo i l'aixecaven a la força. Jack Belden i William Hinton ho descriuen als seus llibres sobre els primers dies de la revolució xinesa. Les dones portaven l'home a la reunió i li deien que havia de deixar de pegar i maltractar a la seva dona, que aquesta era una nova societat i els homes ja no podien tractar així a les dones. Alguns homes quedaven tan sorpresos que prometien fer-los cas. Altres es burlaven, les escopien i deien: "Quin dret teniu unes dones estúpides de dir-me el què haig de fer?". En aquest cas, les dones exercien la seva autoritat proletària i els donaven una bona pallissa fins que l'home demanava clemència i prometia deixar de maltractar a la seva esposa o nora. Després, alguns s'avergonyien de la seva mala conducta o tenien tanta por de la fúria de les dones, o potser les dues coses, que canviaven. A altres se'ls havia de dur varies vegades davant l'associació de dones. Com et pots imaginar, quan això començà a passar, no afectà sols a una dona o una sola família. Va córrer la veu; va començar la gran lluita, grans trastorns i un gran caos a les famílies i als pobles. Les dones actuaven

de manera mai vista; estaven canviant una tradició que havia durat segles i segles. Mitjançant tals reunions, les dones arribaren a comprendre que el maltractament i els cops no eren el seu "destí" personal.

Això desencadenà a les dones. Al principi algunes tenien por i no s'atrevien a denunciar al marit, o no es volien involucrar. Però mitjançant un pacient procés de discussió i lluita, així com de l'exercici de l'autoritat proletària, per dir-ho així, més dones començaren a alçar el cap i no aguantaren més aquest maltractament. També començaren a veure que el camí perquè les dones progressessin era la revolució comunista. Quan l'Exèrcit Roig de treballadors i camperols arribava a un lloc, al principi els camperols no creien que la seva situació pogués canviar: deien que sabien el què fan els exèrcits, sempre disposats a violar, saquejar i omplir-se les seves pròpies butxaques. Però quan les relacions fonamentals començaren a transformar-se i els camperols van veure que la seva vida canviava pel què feia a aquest exèrcit i el Partit Comunista que el dirigia, es tornaren forts partidaris de la revolució. I les dones foren de les seves més fortes partidàries.